

A vámhatóságok mint elsődleges védelmi vonal a szellemi tulajdonjogok megsértése elleni fellépésben

Customs as the first line of defence against IPR infringements

Bakai Kristóf Péter

Dr., PhD, vámszakmai és nemzetközi elnökhelyettes,
pénzügyőr dandártábornok
Nemzeti Adó- és Vámhivatal
bakai.kristof@nav.gov.hu

Csiki Olivér Tamás

kihelyezett nemzeti szakértő, pénzügyőr százados
Szellemi Tulajdonjogok Megsértésének Európai
Megfigyelőközpontja,
Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala
csiki.oliver.tamas@gmail.com

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja a szellemi tulajdonjogokat sértő áruk vámeljáráás során történő kiszűrésének vizsgálata, különös tekintettel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) gyakorlatára. A kutatás bemutatja a vámhatóságok által alkalmazott ellenőrzési mechanizmusokat, valamint azokat a jogszabályi és eljárási eszközöket, amelyekkel a hamisított termékek azonosítása és visszatartása történik.

Módszertan: Szekunder kutatás során a releváns nemzetközi szakirodalmi forráselemzés mellett áttekintésre kerültek mind a hazai, mind a közösségi és nemzetközi jogszabályok, melyek hatással voltak és vannak a jelenlegi ellenőrzési folyamatokra. Emellett a kutatás áttekinti az elmúlt évek hazai és EU-s vámellenőrzési statisztikáit és a vámhatóságok által alkalmazott eljárásokat.

Megállapítások: Az elemzés rávilágít arra, hogy a vámhatóságok kulcsszerepet játszanak a hamisított áruk terjedésének visszaszorításában, azonban az eljárások hatékonysága nagyban függ a jogtulajdonosok együttműködésétől. A kutatás során megállapítást nyert, hogy a hamisítás elleni fellépés széles körű együttműködést követel meg, különös tekintettel a várható globális gazdasági nehézségekkel együtt járó növekvő igénnyel az olcsóbb termékek iránt. A tanulmány azonosít egy folyamatban lévő jogalkotásra ható törekvést, amelynek iránya paradigmaváltást okozhat a jelenlegi szabályozáshoz képest. Amennyiben

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2025. 03. 28. Átdolgozás: 2025. 05. 16.
Elfogadás: 2025. 05. 26.

a hamis áruk vámellenőrzést követő tárolásának és megsemmisítésének költségviselésébe bevonhatóvá válnak az áruk tulajdonosai, úgy vélelmezhetően jelentősen növekedni fog a vámeljárásokhoz köthető szellemi tulajdonjog védelmi intézkedések száma.

Érték: A tanulmány javaslatokat fogalmaz meg a vámhatósági kapacitások fejlesztésére és a szellemi tulajdonjogok hatékonyabb vámellenőrzési érvényesítésére. A paradigmaváltás magával vonhatja a növekvő humán erőforrás- és tárolási kapacitás szükségességét a vámhatóságok részéről, mellyel kapcsolatban előzetes felkészülés lehet szükséges.

Kulcsszavak: szellemi tulajdonjogok, vámhatóság, hamisítás, együttműködés

Abstract

Aim: This study aims to examine the identification of goods infringing intellectual property rights (IPR) during customs procedures, with a particular focus on the practices of the National Tax and Customs Administration of Hungary (NTCA). The research presents the control mechanisms applied by customs authorities, as well as the legal and procedural tools used for the identification and detention of counterfeit goods.

Methodology: This study is based on secondary research, which includes an analysis of relevant domestic, EU, and international legal frameworks, as well as academic literature. Additionally, the research reviews recent national and EU customs enforcement statistics and the procedures applied by customs authorities.

Findings: The analysis highlights that customs authorities play a key role in preventing the spread of counterfeit goods; however, the effectiveness of their procedures largely depends on the cooperation of rights holders. The research confirms that combating counterfeiting requires broad collaboration, particularly given the increasing demand for cheaper goods due to anticipated global economic challenges. The study identifies an ongoing legislative effort that could lead to a paradigm shift in the current regulatory framework. If the costs of storing and destroying counterfeit goods after customs inspection can be imposed on the owners of these goods, it is expected that the number of IPR enforcement actions linked to customs procedures will significantly increase.

Value: The study formulates recommendations for enhancing customs capacity and improving the effectiveness of IPR enforcement within customs procedures. Such a paradigm shift may require customs authorities to expand human resources and storage capacities, necessitating prior preparation.

Keywords: intellectual property rights, customs, counterfeiting, collaboration

Bevezetés

A 2023-as évben a Vám Világszervezet (VVSZ¹) jelentése ([World Customs Organization, 2024](#)) szerint a tagországok vámhatóságai 98 millió feltételezett szellemi tulajdonjogo(ka)t (IPR²) sértő tételt tartottak vissza 48 061 lefoglalás során. A legnépszerűbb árukategóriák első három helyezettje között a kiegészítők, a ruházati termékek, valamint a lábbelik találhatóak, míg a legnagyobb kihívást az e-kereskedelemhez köthető kisméretű postai küldemények jelentik, azok jelentős mennyisége okán. A magyar vámhatóság pénzügyőreinek elhivatottságát és eredményességét, valamint a térségbe irányuló áruforgalom öszszetételét tükrözi, hogy a 62 ország eredményeit tartalmazó listán hazánk a 12. helyen szerepel az esetszámok tekintetében.

A tanulmány összeállításánál a szerzők az új ismereteket létrehozó folyamatot részben a már meglévő, a tudományos közösség számára ismert, közzétett és megfelelően dokumentált információk elemzésével, összehasonlításával ([Hornyacsek, 2014](#)) végezték szekunder kutatás útján. Tehát a kutatás során szisztematikusan összegyűjtésre, elemzésre és értékelésre kerültek a releváns nemzetközi szakirodalom részét képező jelentések és tanulmányok, melyek többek közt a spanyolországi székhelyű Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUSZTH³), a franciaországi székhelyű Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD⁴), vagy a belga székhellyel bíró VVSZ információin alapulnak. Részben pedig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) releváns adatainak primer kutatásával valósítottak meg.

A valódi helyzetkép globális szinten minden bizonnyal súlyosabb a bevezetőben foglaltaknál, tekintettel arra, hogy a jelentés nem tartalmazza az Amerikai Egyesült Államokból származó 2023 második félévi adatokat. Természetesen az ország méretéből, lakosságából és gazdasági erejéből kifolyólag így is első helyen végzett az esetszámok tekintetében.

Tovább árnyalja a helyzetet, hogy bár a jelentésben közös fejezetben szerepelnek a hamisítással érintett termékek és az egészségügyi termékek, azok kiemelésére mégis külön került sor. A 2023-as évben 158 millió darab és 338 tonna hamisított, illegális egészségügyi termék került visszatartásra. Tekintettel a VVSZ által kialakított gyakorlatra, jelen tanulmány eltekint a hamisított egészségügyi felhasználásra szánt termékekkel kapcsolatos eljárások ismertetésétől, különös tekintettel annak hazai sajátosságaira – például az eljárásban érintett hatóságok körére –, mely a későbbiekben egy önálló tanulmány témája lehet.

1 World Customs Organisation, WCO.

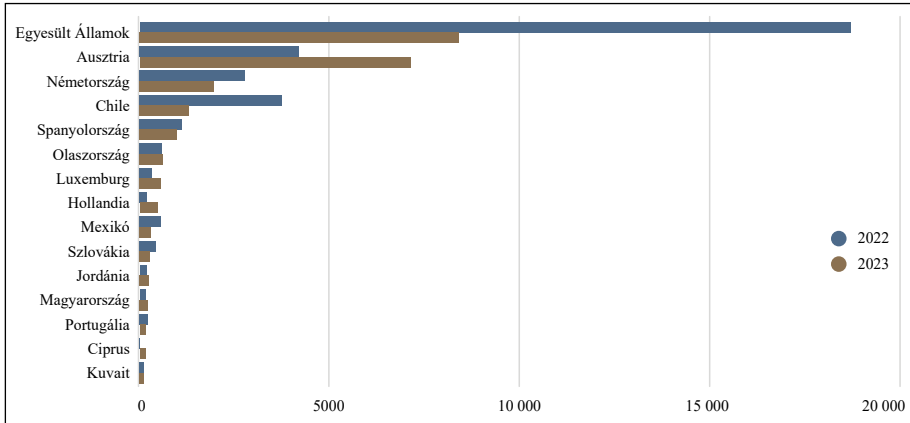
2 Intellectual Property Rights.

3 European Union Intellectual Property Office, EUIPO.

4 Organisation for Economic Co-operation and Development.

1. számú ábra

Az IPR-termékekkel kapcsolatos esetek száma országonként (2022–2023)

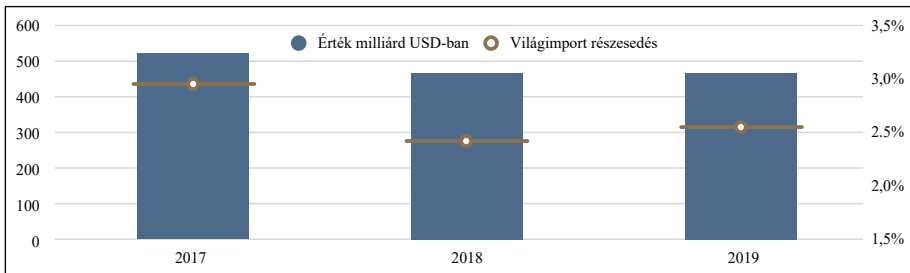

Forrás. World Customs Organization, 2024.

Ahhoz, hogy a veszély és a fenyegetettség mértéke érzékeltethető legyen, az EUSZTH és az OECD közös tanulmánya (Organisation for Economic Co-operation and Development & European Union Intellectual Property Office, 2021) nyújt segítséget. A tanulmány becslése szerint, a rendelkezésre álló információk alapján (például vámhatósági felderítések) a világ kereskedelmének mintegy 2,5%-a volt érintett hamisítással és kalózkodással 2019-ben, amely körülbelül 412 milliárd eurónak felel meg. A tanulmány további értékelése szerint ugyanabban az évben az EU importjának 5,8%-a volt érintett hamisítással és kalózkodással, mintegy 119 milliárd euró értékben.

2. számú ábra

Becslés a hamisított és kalóztermékek globális kereskedelméről (2017–2019)

Forrás. Organisation for Economic Co-operation and Development & European Union Intellectual Property Office, 2021.

A fenti számok alapján megállapítható, hogy a hamisítás jelensége jelentős gazdasági károkkal jár, hiszen az alacsony minőségű, hamisított termékek után – ha azok a vámeljáráásban nem kerülnek visszatartásra – jóval kisebb (vagy semmilyen) mértékben kell közterheket fizetni. Ugyanakkor az is jelentős probléma, hogy az ismeretlen eredetű termékek nagyobb biztonsági, egészségügyi kockázatot jelentenek a fogyasztókra nézve. Egy több forrásból származó, összetett kockázatot hordozó jelenséggel állunk szemben (Csaba & Gecsei, 2021). Az Európai Bizottság (EC⁵, a továbbiakban Bizottság) RAPEX rendszerén⁶ – mely 2024 decemberét követően Safety Gate néven elérhető, tekintettel az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/988 rendeletére – keresztül számos riasztás került továbbításra kockázatos termékek tekintetében, amelyek áramütés, tűzveszély, halláskárosodás és egyéb veszélyek lehetőségét hordozzák magukban. Ezen veszélyes termékekről bővebb információt egy korábbi EUSZTH által publikált tanulmány (European Union Intellectual Property Office, 2019) tartalmaz, mely megállapította, hogy a RAPEX útján 2010 és 2017 között jelentett veszélyes áruk 24%-a olyan hamis termék volt, ami egynél több veszélyt jelentett a felhasználókra nézve.

Az aktuális helyzetkép alaposabb átláthatósága végett érdemes egy további EUSZTH jelentést is górcső alá venni, amely az Adóügyi és Vámuniós Főigazgatósággal (DG TAXUD⁷) együttműködve került összeállításra (Directorate-General for Taxation and Customs Union, & European Union Intellectual Property Office, 2024), tekintettel arra, hogy a két érdekelt fél rendelkezik a szükséges információk összességével.

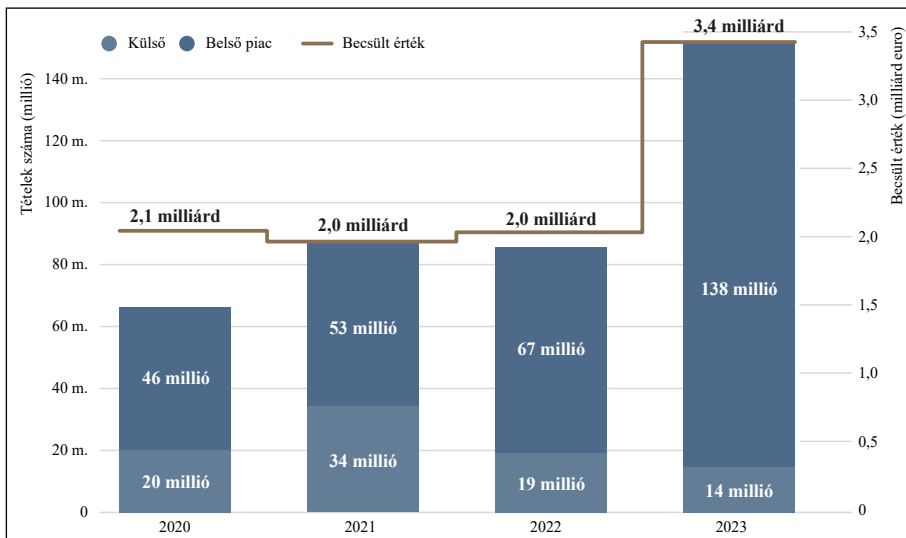
5 European Commission.

6 Rapid Exchange of Information – Közösségi Gyors Tájékoztatási Rendszer, a nem élelmiszer jellegű veszélyes termékek riasztási rendszere.

7 Directorate-General for Taxation and Customs Union.

3. számú ábra

A szellemi tulajdonjogok uniós érvényesítése: eredmények az EU vámhatárainál és az EU belső piacon 2023-ban

Forrás. Directorate-General for Taxation and Customs Union, & European Union Intellectual Property Office, 2024.

A 3. számú ábrán látható grafikon alapján megállapítható, hogy az elmúlt évek felderítései tekintetében jelentős kilengés nem történt, évente közel 80 millió darab termék került visszatartásra, illetve lefoglalásra az EU vámhatóságai és egyéb hatóságai által belterületen (sötétkék), illetve vám eljárások (világoskék) során, kétmilliárd euró értékben – a sárga vonal szolgál a lefoglalt/visszatartott áruk becsült értékének bemutatására. A 2023-as év azonban szakít ezzel a tendenciával, és bár a vám eljárások során visszatartott hamis áruk mennyisége csökkent, az össz mennyiség közel megduplázódott, meghaladva a 151 millió darabot. Jelen tanulmány terjedelmi okokból kifolyólag nem vállalkozik a jelentés részletes bemutatására vagy a növekedés mögött álló okok feltárására, ugyanakkor kiemelendő, hogy hasonlóan a VVSZ féle „eredményességi rangsor” esetében tapasztaltakhoz, Magyarország az előkelő 8. helyen szerepel a visszatartott és lefoglalt áruk mennyiségében, a maga közel 1 750 000 darabszámával.

Magyarországon az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT⁸) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakeshi Egyezmény és mellékleteiről szóló 1998. évi IX. törvénnyel kihirdetésre került

8 General Agreement on Tariffs and Trade.

a Szellemi Tulajdonjogok Kereskedelmi Vonzatairól szóló Megállapodás (TRIPS Egyezmény⁹). Az egyezmény meghatározza, hogy „a részes államok megfelelő büntetőeljárásai és büntetőjogi jogszabályokat alkossanak a kereskedelmi nagyságrendű (üzletszerű) szerzői jogi kalózkodás esetére. Utal továbbá a TRIPS Egyezmény arra is, hogy milyen szankciók alkalmazása kívánatos a szerzői jogi jogbitorlás esetén” (Kiss, 2006). Erre tekintettel „a magyar törvényhozás az 1999. évi CXX. törvény útján a Büntető Törvénykönyvet módosította, és mind a szerzői jogok, mind az iparjogvédelmi jogok megsértése esetére újabb bűncselekményi törvényi tényállásokat állapított meg és vezetett be büntetőjogi szankciókat” (Bacher, 2002).

A büntető eljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 34. § (2) bekezdésének c) pontja értelmében a NAV végzi a nyomozást „bitorlás, szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése, védelmet biztosító műszaki intézkedés ki-játszása, jogkezelési adat meghamisítása és iparjogvédelmi jogok megsértése” bűncselekmények tekintetében. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény értelmében a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (238/A. §), illetve iparjogvédelmi jogok megsértése (238/B. §) szabálysértés esetében az eljárás szintén a NAV hatáskörébe tartozik. Ez alapján megállapítható, hogy hazánkban az egészségügyi termék hamisításától eltekintve – bár ezen területen is szoros együttműködés jellemző a rendőrséggel és a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központtal (NNGYK) – a szellemi tulajdonjogok megsértése elleni rendészeti fellépés kizárólag a NAV feladatkörébe, vám-, szabálysértési- vagy nyomozó hatósági hatáskörébe tartozik. Megállapítható, hogy ez a hatékonyság szempontjából előnyös állapot, mivel szükségtelenné teszi az idővesztéséget okozó, bürokratikus elvárásokkal terhelt szervezetek közötti együttműködési formákat, s az eljárások a hivatal szervezetén belül elintézhetőek.

Mint az látható, a probléma jelentős a fogyasztók élete és testi épsége megóvása szempontjából, ahogy a gazdasági élet szereplői számára is közösségi és nemzetgazdasági szinten, mely például a már említett hamis egészségügyi termékek, gyógyszerek tekintetében 1,7 milliárd eurós bevételkiesést okoz az EU tagországi számára, valamint ezen termékek fogyasztásából fakadó kezelések szükségessége további kiadást jelent az OECD és az EUSZTH közös tanulmánya alapján (European Union Intellectual Property Office & Organisation for Economic Co-operation and Development, 2020). A magyar vámhatóság mint első védelmi vonal elsőként kerül kapcsolatba a hazánk, és így a Közösség vámterületére belépő árukkal. A vámvizsgálat során a szellemi tulajdonjogok

9 The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS).

vámhatósági érvényesítéséről és az 1383/2003/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és a Tanács 608/2013/EU rendelete (továbbiakban EU-rendelet) határozza meg a kereteket és a sajátos eljárás menetét.

Vámhatósági intézkedési kérelem (AFA¹⁰)

Mit lehet sajátos jelzőként érteni egy hatósági eljárás kapcsán? A NAV által adott útmutató (URL1) szerint, amennyiben szellemi tulajdonjog megsértésének gyanúja merül fel egy áruval kapcsolatban, akkor a szellemi tulajdonjog jogosultja(i) vagy képviselője (a továbbiakban kérelmező) kérelmezhetik a vámhatóság illetékes vámszervénél a vámhatóság intézkedését.

Tehát a vámhatóság a feltételezhetően hamis termékek kapcsán – ez alól kivételt képeznek a láthatóan veszélyt jelentő áruk – akkor intézkedik, ha és amennyiben azzal kapcsolatban a kérelmező vámhatósági intézkedési kérelmet (a továbbiakban intézkedési kérelem) nyújtott be, vagy a gyanú felmerülésekor hivatalból indított eljárás során a visszatartás ideje alatt ilyen kérelmet terjeszt elő.

Az intézkedési kérelem benyújtása 2024 októberétől az új uniós szabályozás eredményeképpen csak és kizárólag elektronikusan (eAFA) történhet (URL2) az EUSZTH által fejlesztett és működtetett IP Végrehajtási Portál (IPEP¹¹) útján (URL3). Ez alól Németország és Spanyolország kivételt élvez, mivel erre a célra a nemzeti szintű online platformjuk is alkalmazható (URL4).

Az intézkedési kérelmet a kérelmezők nemzeti vagy uniós kérelem formájában nyújthatják be. A nemzeti szint esetében az adott tagállami vámhatóság intézkedése, míg uniós kérelem esetén kettő vagy több tagállam területére kiterjedő intézkedés kérhető.

A vámhatóságnak az intézkedési kérelem beérkezésétől számítva 30 munkanapon belül döntést kell hoznia annak elfogadásával kapcsolatban, esetleges hiánypótlásra a kérelmezőnek egy 10 munkanapos időkeret áll rendelkezésre, amely viszont nem csökkenti a hatóság számára előírt eredeti 30 munkanapos határidőt. Az intézkedési kérelem támogatása esetén a kérelmezőt a továbbiakban a határozat jogosultjának kell tekinteni. A hatékony információcsere biztosítása érdekében a DG TAXUD létrehozta és 2014 eleje óta elérhetővé tette a hamisítás és kalózkodás elleni információs rendszert (COPIS¹²), ahol az intézkedési kérelmekkel kapcsolatos információk elérhetők a vámhatóságok számára.

10 Application for Action.

11 IP Enforcement Portal.

12 Anti-counterfeit and anti-piracy information system.

A 2023-as évben 1643 darab uniós és 1854 darab nemzeti kérelmet nyújtottak be a kérelmezők, melyek összesen 37 149 kérelmet jelentettek, mivel az átláthatóság érdekében az uniós kérelmeket a kérelmezett tagállamok számával meg egyező kérelemnek számolták (EUIPO & DG TAXUD, 2024). Az elmúlt 4 év tekintetében a legtöbb mennyiségű kérelemről van szó, mivel 2020-ban a benyújtott kérelmek száma 35 844, 2021-ben 36 444, 2022-ben 35 486 darab volt.

Szabványos eljárás intézkedési kérelem megléte esetén

A következőkben egy elképzelt – a mindennapi gyakorlattól nem elrugaszkodott – felderítés segítségével bemutatásra kerülnek a szabványos eljárás lehetséges kimenetelei. Mielőtt azonban erre sor kerül, szükséges röviden bemutatnunk az EU-rendelet alkalmazásának lehetőségeit.

Az EU-rendelet 2. cikkében felsorolt szellemi tulajdonjogok megsértésének gyanúja esetén merülhet fel a vámhatóság intézkedése, az alábbiak kapcsán:

- védjegy,
- formatervezési minta,
- nemzeti vagy uniós jog által meghatározott szerzői jog vagy kapcsolódó jog,
- földrajzi árujelző,
- nemzeti vagy az uniós jog által meghatározott szabadalom,
- gyógyszerekre vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítvány,
- növényvédő szerekre vonatkozó kiegészítő oltalmi tanúsítvány,
- közösségi jog/nemzeti jog által meghatározott növényfajta-oltalmi jog,
- közösségi jog/nemzeti jog által meghatározott félvezető termékek topográfiaja,
- használati minta/kereskedelmi név, meghatározott esetekben.

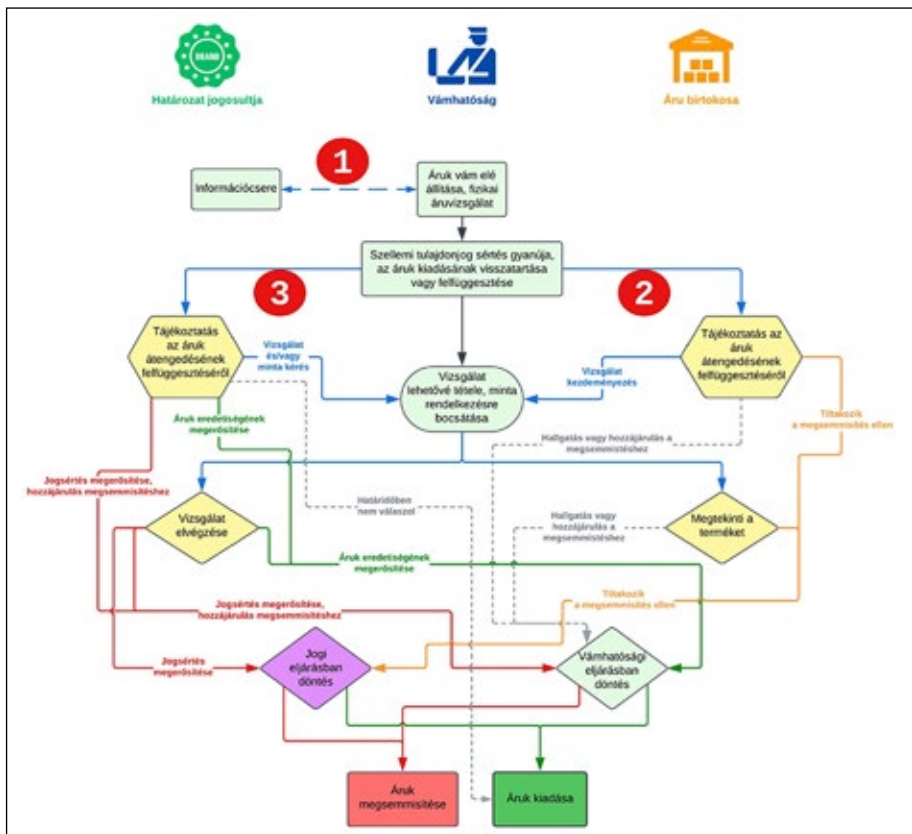
Tárgyi hatályt tekintve olyan, feltehetően szellemi tulajdonjogot sértő áruk kapcsán alkalmazandó az EU-rendelet, amelyek az EU vámterületén vámfelügyelet vagy vámmellenőrzés alatt állnak, vagy kellene állniuk, különösen, ha az említett árukat bejelentették szabad forgalomba bocsátásra, exportra vagy re-exportra. Továbbá akkor is, ha a Közösség vámterületére be- vagy kiléptetik, illetve azok felfüggesztő eljárás alá kerülnek vagy vámszabad területre/raktárba szállítják. Nem alkalmazható azonban olyan esetekben, amikor személyes poggyászban, nem kereskedelmi jellegű áru kerül előtálalásra, vagy a végfelhasználási rendszer keretében szabad forgalomba bocsátás esetére, ahogy a párhuzamos kereskedelem és az engedély birtokában, de a meghatározott mennyiség felett előállított eredeti termék kapcsán sem.

Tehát a magyar vámhatóság munkatársai vámmellenőrzés során egy Ázsiából

érkező postai csomag ellenőrzése alkalmával 100 darab, egy népszerű mobiltelefon gyártó logójával ellátott telefontokot találnak elő. Az ellenőrzést végzőkben felmerül a gyanú, hogy a termékek hamisak, ezért megnézik, hogy van-e benyújtott és elfogadott, érvényes intézkedési kérelem, majd előzetesen felveszik a kapcsolatot a határozat jogosultjával vagy annak képviselőjével az áruk visszatartásának kérdése kapcsán a 4. számú, a szabványos eljárás lehetséges eseteit összefogó és ismertető ábra 1-essel jelölt pontja szerint.

4. számú ábra

A szabványos eljárás lehetséges esetei

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Amennyiben a vámhatóság az előtalált áruk visszatartása vagy kiadásának felfüggesztése mellett döntött, úgy egy munkanapon belül értesíti erről az áruk birtokosát és a határozat jogosultját, a 4. számú ábra 2-es és 3-as pontjának

megfelelően. Mind a két fél számára biztosított a kérdéses áru vizsgálatának lehetősége, a határozat jogosultja számára a mintavétel is lehetséges. Ezt a pontot elérve a szabványos eljárásnak három lehetséges kimenetele van, mely az EU-rendelet 23. cikkében található: az áruk megsemmisítése, az áruk kiadása vagy a visszatartás megszüntetése, illetve jogi eljárás kezdeményezése.

Áruk megsemmisítése

5. számú ábra

A szabványos eljárás lehetséges esete: áruk megsemmisítése

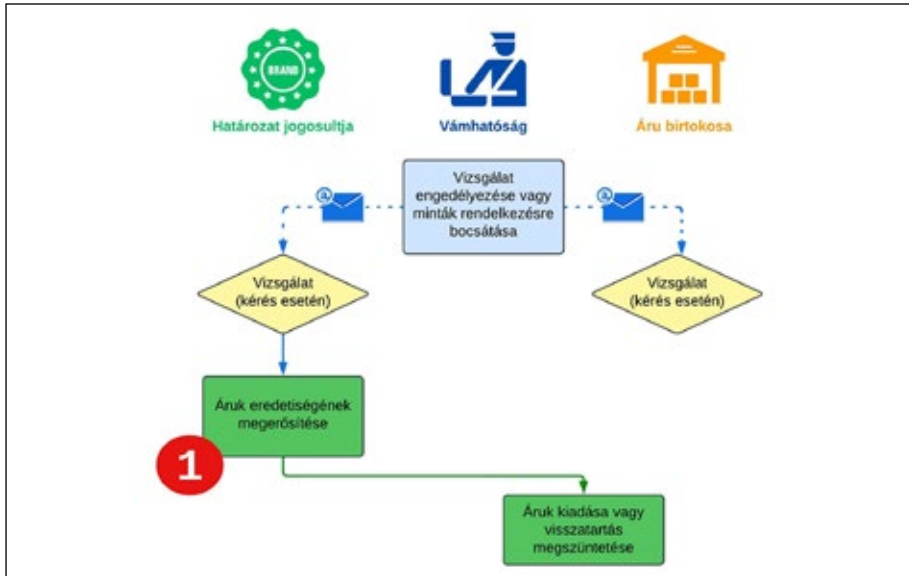
Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A feltehetően jogsértő áruk megsemmisíthetők a tényleges szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítása nélkül, ha a határozat jogosultja a visszatartásról szóló értesítést követő 10 munkanapon belül írásban megerősíti az álláspontja szerinti jogsértést és hozzájárul az előtalált áruk – jelen példa esetében a telefontokok – megsemmisítéséhez. A megsemmisítéshez az áruk birtokosának hozzájárulására is szükség van. Az 5. számú ábrán 1-essel került feltüntetésre egy, az EU-rendelet által a vámhatóság számára biztosított vélelem lehetősége, amely szerint, ha az áruk birtokosa a 10 munkanapos határidő lejárta előtt nem járul hozzá a megsemmisítéshez, de nem is emel kifogást azzal szemben, úgy a vámhatóság azt a megsemmisítéshez való hozzájárulásként tekintheti.

Áruk kiadása vagy visszatartás megszüntetése

6. számú ábra

A szabványos eljárás lehetséges esete: áruk kiadása/visszatartás megszüntetése

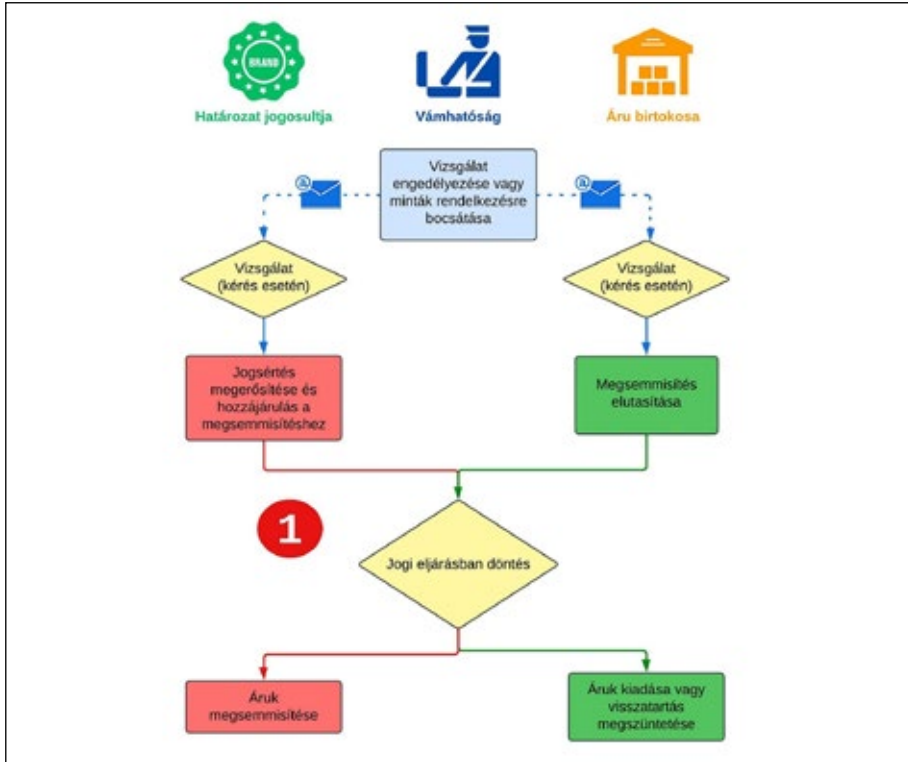
Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Abban az esetben, ha a határozat jogosultja az előtalált áruk – jelen esetben telefonok – eredetiségét megerősíti, úgy a vámhatóság intézkedik az áruk kiadása vagy visszatartásának megszüntetése érdekében. A 6. számú ábrán 1-essel került jelölésre az az eshetőség, mikor a határozat jogosultja nem nyilatkozik 10 munkanapon belül, nem kommunikál a vámhatósággal, így a hatóság, az előzőek szerint fog eljárni, ha egyéb akadályát nem látja, az áruk kiadása érdekében intézkedni.

Jogi eljárás

7. számú ábra

A szabványos eljárás lehetséges esete: jogi eljárás kezdeményezése

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Abban az esetben, ha az áruk birtokosa nem emel kifogást – írásban nem járul hozzá – a megsemmisítéssel szemben, és a vámhatóságok sem tekintették hozzájárulásnak a magatartását, úgy a határozat jogosultja hozzájárul az áruk megsemmisítéséhez, vagy nem járul hozzá a megsemmisítéshez és a körülményekre tekintettel jogi eljárás keretében kezdeményezheti a szellemi tulajdonjog megsértésének megállapítását, mely lehetőség 1-essel került jelölésre a 7. számú ábrán. Az EU-rendelet, figyelemmel a tagországok eltérő nemzeti szintű szabályozására, ezt az eljárást nem határozza meg. A hazai jogszabályi környezet alapján ez a jogi eljárás „polgári peres eljárást, vagy magánindítvány alapján szabálysértési vagy büntetőeljárást” jelent ([URL1](#)), az utóbbiak esetében

értékhatártól függően. A vámhatóság a határozat jogosultja által kezdeményezett eljárás következtében meghozott jogerős döntést követően intézkedik az áruk megsemmisítéséről vagy kiadásáról, vagy a visszatartás megszüntetéséről. Fontos megjegyezni, hogy bármely jogi eljárásra is kerül sor, az áruk vámfelügyelet alatt maradnak és a határozat jogosultjának 10 munkanapon belül – az első értesítéstől számolva – tájékoztatnia kell a vámhatóságot a jogi eljárás megindításáról. A határozat jogosultjának megfelelően indokolt kérelme alapján ez a határidő további 10 munkanappal meghosszabbítható. Ennek a hosszabbításnak a jelentősége abban áll, hogy megfelelő időkeretet biztosítson a határozat jogosultja számára a szükséges jogi eljárás megindításához.

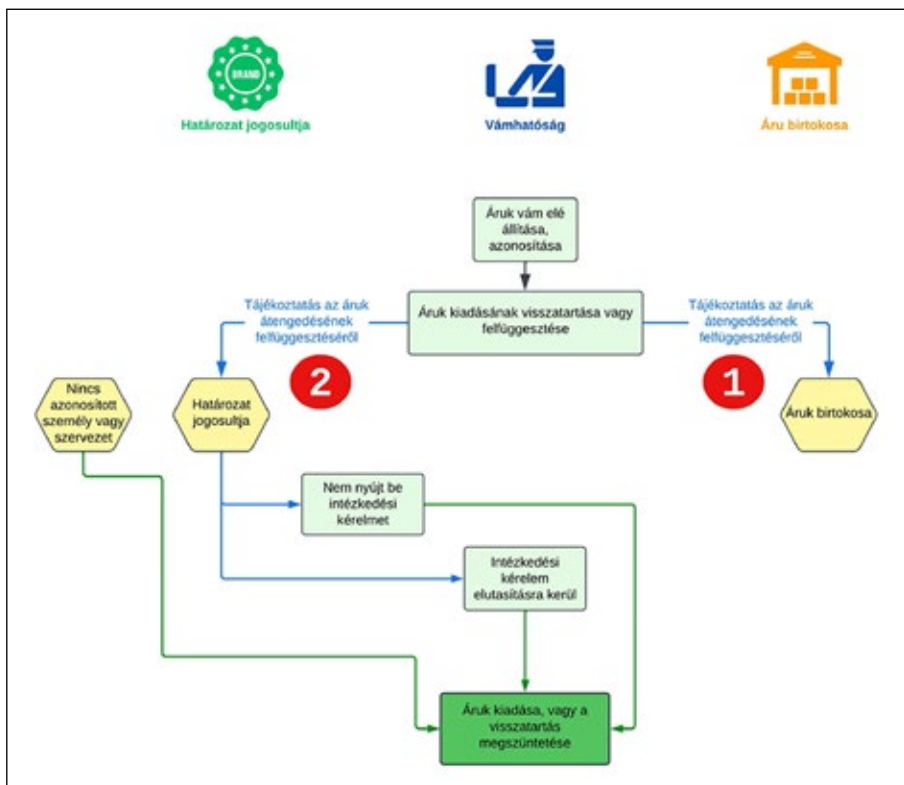
EX-OFFICIO eljárás, romlandó áruk, kiscsomagok esete

A vámellenőrzés során felderített szellemitulajdonjog-sértésekkel kapcsolatos hazai gyakorlat teljes áttekintése érdekében indokolt röviden megvizsgálni a romlandó áruk kérdését, a kiscsomagok esetét, valamint a szabványos eljárás azon két lehetőségét, amikor nem áll rendelkezésre érvényes intézkedési kérelem.

Amennyiben felmerül a szellemi tulajdonjog sértés gyanúja egy áruval kapcsolatban, és megállapításra kerül, hogy azokkal esetében még nem került sor intézkedési kérelem benyújtására vagy a korábban jóváhagyott kérelem már nem érvényes, úgy az eljárás hivatalból kerül megindításra az alábbiak szerint.

8. számú ábra

A szabványos eljárás lehetséges esete intézkedési kérelem hiányában

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Folytatva a példát, a vámellenőrzés alá vont telefontokok esetében a pénzügyőrök kísérletet tesznek azon személyek vagy szervezetek beazonosítására és megkeresésére, akik a telefontokokkal kapcsolatosan intézkedési kérelem benyújtására jogosultak lehetnek. Amennyiben sikerrel járnak, akkor mind az áruk tulajdonosa, mind a kérelem benyújtására jogosultak értesítést kapnak az áruk visszatartásáról. A lehetséges kérelmezőnek ebben az esetben az értesítés kézbesítését követő négy munkanapon belül nemzeti intézkedési kérelmet kell benyújtania. Abban az esetben, ha az intézkedési kérelem benyújtásra és elfogadásra kerül, akkor a 4. számú ábrán szereplő lehetséges kimenetekkel járó szabványos eljárások valamelyike kerül lefolytatásra. Az intézkedési kérelem be nem nyújtása vagy elutasítása esetén a vámhatóság intézkedik az telefontokok kiadásának vagy visszatartásának megszüntetéséről.

Romlandó áruk esetében a jogszabály nem biztosít lehetőséget az eljárás hivatalból történő megindítására, továbbá a 10 munkanapos határidők lerövidülnek három munkanapra, mint például a megsemmisítésekhez való hozzájárulás.

Az EU-rendelet 2. cikkének 19. pontja a három vagy annál kevesebb darabból álló, bruttó két kilogramm tömeget meg nem haladó postai vagy expressz futárküldeményeket kicsomagként határozza meg. Az intézkedési kérelem kitöltése során a kérelmező nyilatkozhat a kicsomagokra vonatkozó eljárás lehetőségével kapcsolatban. Amennyiben él a lehetőséggel, úgy az említett kereteken belüli, nem romlandó, feltehetően hamis vagy kalózáruk megsemmisítésére sor kerülhet a határozat jogosultjának megkeresése nélkül is. Tehát a példában szereplő 100 darab telefontok esetében – mivel az több mint a rendeletben meghatározott három vagy kevesebb darab – erre nincs lehetőség, annak ellenére sem, ha azt a határozat jogosultja az intézkedési kérelemében megjelölte. Amennyiben a küldeményben csak két hamis márkajelzéssel ellátott telefontok érkezik, akkor azok megsemmisítésére a vámhatóság jelentősebb adminisztratív kötttségek nélkül intézkedik.

A fentiek alapján látható, hogy egy komplex és szerteágazó eljárást kell lefolytatnia a vámhatóság munkatársainak a feltehetően hamis termék észlelése esetén. A kihívásoknak való megfelelés érdekében a DG TAXUD és az EUSZTH online oktatási modulokat ([URL5](#)) hozott létre, megkönnyítendő a felkészülést a szakterületre újonnan érkezők számára.

Hazai eredmények

A 2023-as hazai statisztikai adatok részben egybevágnak az EU szinten tapasztaltakkal, mivel a magyar hatóságok által kereskedelmi forgalomból kivont 1 747 324 hamis terméknek valamivel kevesebb mint 8%-a került visszatartásra vámeljárás során, mely számszerűsítve 136 196 darabot jelent. Uniósi léptékben – Görögország kivételével, mert itt nem áll rendelkezésre visszatartásokkal kapcsolatos adat –, az összes tagország eredményeit figyelembe véve körülbelül 9%-os ez az arány.

Szembetűnő viszont a visszatartott áruk mennyiségének eltérő trendje. Míg Magyarországon növekedés történt, mivel 2022-ben kevesebb, 125 388 hamis termék került visszatartásra, addig EU-s szinten a 2022-es 24 millióról történt csökkenés a 2023-as 17,5 millióra. Mind a két adat kapcsán fontos megjegyezni, hogy a végső mennyiség a megsemmisítésre került áruk tekintetében ettől eltérő lehet, figyelemmel a már ismertett áruk kiadása vagy visszatartásának megszüntetése eshetőségre, amikor egy termék kapcsán megerősítésre kerül

annak eredetisége a határozat jogosultja által, vagy nem nyilatkozik 10 munkanapon belül.

A hazai vámhatósági statisztikákból kiolvasható még, hogy a kicsomagos tételek frontján visszaesés történt; míg 2022-ben 373 darab került megsemmisítésre, addig ez a mennyiség 2023-ban közel felére, 199 darabra csökkent.

Költségek, reformok és távlati lehetőségek

A hamisítás jelensége elleni fellépés különösen indokolt. A probléma nagysága látható a VVSZ globális jelentéséből, valamint az EUSZTH által készített tanulmányokból az emberi életre és egészségre leselkedő potenciális veszélyek különféle formája tekintetében, valamint a becstült gazdasági károk nagysága vonatkozásában. Ezek a gazdasági károk még jobban beazonosíthatók, segítségül hívva az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO¹³) és az EUSZTH közös jelentését ([European Union Intellectual Property Office & European Patent Office, 2022](#)) az EU fokozott szellemi tulajdonjog-igényű ágazatairól. A jelentés szerint 2019-ben és az azt megelőző kettő évben az összes munkahely 29,7%-át, mintegy 61 millió munkahelyet ezen ágazatok biztosították, továbbá ezek generálták az EU összes gazdasági tevékenységének (GDP¹⁴) 47,1%-át, amely mintegy 6,4 milliárd euró.

A gazdasági kihívások kapcsán nem lehet eltekinteni a jogtulajdonosokat ért jelentős kiadásoktól a hamisítás elleni fellépés vonatkozásában. Az EUSZTH egy 2023-as tanulmánya szerint, mely a lefoglalt és visszatartott áruk tárolását és megsemmisítését elemzi és értékeli ([European Union Intellectual Property Office, 2023](#)) a vizsgált időszak (2018–2021) évente 463 000 euró kiadást jelentett számukra három termékkategória esetében: sportcipők, ruházati cikkek, illetve parfümök és kozmetikumok. Nyilván további termékkategóriák bevonásával ez az érték jelentősen növekedne.

A veszély nagyságát remekül illusztrálja, hogy az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Elleni (EMPACT¹⁵) jelenlegi (2022–2025) szakpolitikai ciklusának egyik prioritása ([URL6](#)) a szellemi tulajdon elleni bűncselekményekkel szembeni fellépés. A veszélyre tekintettel a Bizottság 2024. március 19-én ajánlást adott ki, intézkedéseket javasolva a tagállamok számára, amelynek célja, „*hogy előmozdítsa a jogtulajdonosok, a szolgáltatók és a bűnüldöző szervek közötti együttműködést, miközben ösztönzi a bevált gyakorlatokat, valamint a modern eszközök és technológiák használatát*” ([URL7](#)).

13 European Patent Office.

14 Gross Domestic Product.

15 European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.

A jelenség elleni fellépésnek hatékonynak és eredményesnek kell lennie, ez együttműködést követel meg az érintett felektől. Amint az látható volt a vámhatósági ellenőrzés mélyebb megismerése során, a szellemi tulajdonjogok jogosultjainak aktív közreműködése nélkül nem lehetséges jogaik eredményes érvényesítése. Az intézkedési kérelmeket be kell nyújtani, az érvényességük meghosszabbítását kérelmezni kell, a vámhatósági megkeresésekre pedig válaszolni kell annak érdekében, hogy lehetőség szerint már az első védelmi vonalnál, az első szűrőn megakadjanak a hamis és veszélyes termékek. Ahogy azt fentebb részletesen bemutattuk, az eljárás sajátos, mert a „sértettek” egyikének, a jogtulajdonosnak kell kérnie az intézkedést, valamint viselnie az esetleges tárolással és megsemmisítéssel járó költségeket. Ezen költségek eltérőek az EU tagországaiban, irányadó információkat a már említett, a lefoglalt vagy visszatartott áruk tárolását és megsemmisítését fókuszba helyező EUSZTH tanulmánynak az 1-es és 2-es számú melléklete tartalmazza, míg hazai szinten az uniós vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 11/2016. (IV. 29.) NGM rendelet határozza meg a fizetendő díjakat.

A kérdés, hogy a több mint tíz éves EU-rendelet alapján a vámhatóságok milyen hatékonysággal és eredményességgel képesek oltalmazni a Közösség érdekeit, valamint, hogy a jogtulajdonosokat sújtó költségek az eredményesség kárára vannak-e, megérdemelhetnek egy mélyebb vizsgálatot. Ezzel kapcsolatosan az EUSZTH utóbb említett tanulmánya azonosít különféle kihívásokat és kockázatokat, például a lefoglalt vagy visszatartott áruk környezetbarát módon történő megsemmisítését, vagy a szellemi tulajdonjogok érvényesítésének jogtulajdonosi oldalról történő elmaradásának kérdését, figyelemmel a hivatalos díjakra és az egyéb költségekre.

A 2014-es megállapítás, mely szerint „*az Európai Unió vámuniója az európai integráció és a közös politika egyik élenjáró példája, az egyik legrégebbi, és mára az egyik legkiforrottabb közös cselekvés*” (Bakai, 2014), továbbra is helytálló. Ahogy akkoriban, úgy ismételten egy a vámuniót érintő reform előszobájában várakozunk. A Bizottság 2023. május 17-én tett javaslatot megfogalmazása szerint, a vámunió „*legambiciózusabb és legátfogóbb reformjára vonatkozóan*” (URL8). Számos célkitűzés mellett, mint például a megfelelés a zöldebb és a digitális korszak elvárásainak, vagy az együttműködés fokozása és az ellenőrzések korszerűbb és intelligensebb megközelítése mellett, egy új, centralizált uniós vámügyi adatközpont létrehozása is a célok között szerepel. Ezen célkitűzések elérése érdekében elengedhetetlen az Uniós Vámkodex (UCC¹⁶) létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU

16 Union Customs Code.

rendelet reformja, amely jelenleg is zajlik. Bár a vámreform – figyelemmel a világkereskedelem folyamatos fejlődésére és átalakulására – szükségszerű és üdvözlendő folyamat, mégis van negatív következménye, mégpedig a figyelem elvonása 608/2013/EU rendelettel kapcsolatos teendőkről.

A Bizottság munkáját segítő Vámszakértői Csoport (CEG¹⁷) szellemi tulajdonjoggal foglalkozó szekciójának 2023. szeptember 19-ei üléséről készült jegyzőkönyv tervezet (URL9) tanúsága szerint a Bizottság mint a munkacsoporti ülés elnöke tájékoztatta a résztvevőket, hogy az EU-rendelet végrehajtásának értékelését – ami megelőzne bármiféle reform lehetőségét – felfüggesztik, tekintettel az UCC folyamatban lévő reformjára. Az értékelés újbóli megindításával kapcsolatban nem tudtak pontos időpontot meghatározni.

Pedig már most is lenne igény a paradigmaváltásra, hiszen a 89 visszajelző egyike, a Nemzetközi Védjegy Egyesület (INTA¹⁸), amely élt a Bizottság jogszabálytervezet véleményezési lehetőségével (URL10), 2023. november 7-én közzétette javaslatát (URL11) a folyamatban lévő UCC reformmal kapcsolatban. Eszerint bizonyos elemek tisztázása szükséges, különös tekintettel a megsemmisítés költségviselése tekintetében. Az akkor aktuális UCC tervezet alapján megfogalmazott javaslat szerint indokolt lenne az „árúk birtokosa” meghatározást beemlíteni a tervezet áruk megsemmisítéséről szóló 76. cikk (1) bekezdésébe – „To ensure that Article 76(1) is consistent with Regulation 608/2013, we would recommend that the term “holder of the goods” be added to the list of possible entities that will bear the cost of destruction under the UCC.” –, mely így szólt: „76. cikk

Az áruk megsemmisítése

(1) Ha a vámhatóságoknak arra alapos indokaik vannak, megkövetelhetik a náluk vám elé állított áruk megsemmisítését, és erről megfelelően tájékoztatniuk kell az importőrt, az exportőrt és az áruk birtokosát. Az áruk megsemmisítésének költségeit az importőr vagy az exportőr viseli.”

A fentiek alapján egyértelműnek látszik, hogy a jogtulajdonosok távlati célja az, hogy a 608/2013/EU rendelet egy jövőbeli felülvizsgálatot követően – akár a reform folyamaton átesett UCC-re hivatkozva –, a jelenlegi hatályos szövegezésben [29. cikk (1) bekezdés] foglaltaktól eltérően, az áruk birtokosa is bevonható legyen a tárolással és megsemmisítéssel járó költségeket megtérítők körébe.

Álláspontunk szerint hasznos lehet a tagállamok vámhatóságainak folyamatosan, aktívan nyomon követnie a vámunió reformjának szellemi tulajdonjogot érintő aspektusait. Amennyiben a jelenlegi állapothoz képest a jövőben

17 Customs Expert Group.

18 International Trademark Association.

az áruk tulajdonosa részben vagy egészben bevonható lesz az eljárás során keletkezett költségek megtérítésébe, úgy vélelmezhető, hogy ezen eljárások száma érezhetően növekedni fog, tekintettel arra, hogy a jogtulajdonosok érdekeltek lesznek a kisebb mennyiségű árukkal kapcsolatosan is a vámhatóság intézkedését kérni. Erre érdemes lehet előzetesen felkészülnie a hatóságoknak erőforrások – humán- és raktárkapacitások –, valamint eljárásrendek kialakítása tekintetében.

Konklúzió

A szellemi tulajdonjogok megsértésével kapcsolatos fellépések során az érintett felek egymásra utaltsága egyértelmű. Az együttműködés kulcsfontosságú és igen szerteágazó, mint például a jogtulajdonossal és más EU ügynökségekkel közös munkacsoportos ülés (URL12), online webinárium (URL13) vagy személyes részvétel mellett megvalósuló tréning (URL14). A zökkenőmentes kapcsolattartás érdekében az IPEP lehetőséget biztosít a hatóságok képviselői, valamint a jogtulajdonosok közötti biztonságos, anyanyelven történő kommunikációra. Továbbá az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL¹⁹), együttműködve az EUSZTH-val, a Virtuális Képzési Központ (VTC²⁰) útján online kurzusokat biztosít a vámhatóságok, a nyomozó hatóságok és a piacfelügyeleti hatóságok tagjai számára.

Ezek az együttműködési és támogatási formák természetesen nemcsak a NAV vámszakterülete számára jelentenek hasznos támogatást, hanem a rendészeti és bünyügyi szakterület vonatkozásában is kulcsfontosságúak. Erre szükség is van, mivel a NAV nyomozó hatósága tevékenységét ismertető 2022-es beszámoló szerint „*az iparjogvédelmi jogok megsértése bűncselekmények aránya növekedett (21%, 2020-ban 12%)*” (URL15). A szabálysértés és bűncselekmény elhatárolása kérdésében a jogtulajdonos számára a vagyonban okozott kár mértéke a döntő, ennek megállapításában segítségre lehet az azóta már (2022. augusztus 1-jén) megszüntetett (URL16) Hamisítás Elleni Nemzeti Testület (HENT) által korábban, 2017-ben összeállított, de máig használatban lévő kiadvány (URL17), amely remek példája a nemzeti szinten megvalósuló szoros együttműködésnek.

A jövőre vonatkozó kilátások nem optimálisak, erre és a nemzetközi kooperációra, valamint a lehetséges támogatások minden formájára szükség lesz. Egy 2022-es EUSZTH és egy 2020-as HENT által végzett felmérésen alapuló tanulmány

19 European Union Agency for Law Enforcement Training.

20 Virtual Training Centre on Intellectual Property Rights, VTC on IPR.

(Szabó & Csiki, 2023) megállapítása szerint – ami a Z generáció hamis termékekkel kapcsolatos viszonyát vizsgálta – „a vásárlók közel 50%-a magyar viszonylatban az eredeti termékek árát jelölte meg nehezítő körülményként a legális, jogtisztá termékek megvásárlása tekintetében. Figyelemmel a pandémiát követő megváltozott globális helyzetre – például a globális ellátási láncokban megjelenő akadályok –, valamint napjaink geopolitikai kihívásaiból – például az orosz-ukrán konfliktus – fakadó gazdasági nehézségekre és azok hatásaira, az európai és azon belül a magyar fogyasztók, különösen a fiatalabb generáció körében vélelmezhetően nőni fog a hamis termékek felé fordulóok száma”.

A tanulmány lezárása óta a helyzet még tovább romlott, a közel-keleti konfliktus következményeként veszélyeztetett hajózási útvonalak az áruszállítás kényszerű megnyúlását eredményezték, ez a termékek végfelhasználói árának növekedésével jár, és a helyzet rendeződésére vonatkozó kilátások nem ideálisak. Ezek együtt könnyen fordíthatják a fogyasztók figyelmét az olcsó, könnyen beszerezhető kétes minőségű, hamis termékek irányába. Ezt a felvetést alátámasztja a VVSZ 2024-ben (World Customs Organization, 2024) és 2023-ban (World Customs Organization, 2023) megjelent jelentései is, amelyek összehasonlítása alapján megállapítható, hogy 2022 (43,7 millió darab) és 2023 (98 millió darab) között jelentős emelkedés figyelhető meg a visszatartott termékek számában. Ugyanezen jelentések alapján az is egyértelmű, hogy a vámhatóságok munkájára, odafigyelésére még nagyobb szükség lesz a jövőben a vámhatárokon és az EU egységes piacán egyaránt. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a hamis termékek kiszűrésének leghatékonyabb módja, ha azokat még szabad forgalomba kerülésük előtt, a szállítás során sikerül ellenőrizniük a vámosoknak.

Felhasznált irodalom

- Bacher V. (2002). A szellemi tulajdon büntetőjogi védelme, figyelemmel a jogsértő magatartások polgári jogi összefüggéseire. *Gazdaság és Jog*, 10(12), 27–31. <https://szakcikkkadatbazis.hu/doc/5025303>
- Bakai K. P. (2014). A vámunió irányításának reformja: az Európai Unió egyik legégetőbb kérdése. *Magyar Rendészet*, 14(6), 119–130. <https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/magyrend/article/view/3872>
- Csaba Z., & Gecsei M. (2021). Kockázatelemzés a gyakorlatban: cigaretta a repülőtéren. In V. Czene-Polgár, K. Gál, G. Kiss, A. Gönczi & K. Boros (Szerk.), *Tradíció, tudomány, minőség: 30 éves a Vám- és Pénzügyőri Tanszék* (pp. 129–142). Magyar Rendészettudományi Társaság Vám- és Pénzügyőri Tagozat. <https://doi.org/10.37372/mrtvtpt.2021.2.7>

- Directorate-General for Taxation and Customs Union, & European Union Intellectual Property Office. (2024). *EU enforcement of intellectual property rights: Results at the EU border and in the EU internal market 2023*. European Union Intellectual Property Office. <https://doi.org/10.2814/4807266>
- European Union Intellectual Property Office, & European Patent Office. (2022). *IPR-intensive industries and economic performance in the European Union: Industry-level analysis*. European Patent Office. <https://www.euipo.europa.eu/en/publications/ipr-intensive-industries-and-economic-performance-in-the-european-union-industry-level-2022>
- European Union Intellectual Property Office. (2019). *Qualitative study on risks posed by counterfeits to consumers*. European Union Intellectual Property Office. https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study/2019_Risks_Posed_by_Counterfeits_to_Consumers_Study.pdf
- European Union Intellectual Property Office, & Organisation for Economic Co-operation and Development. (2020). *Trade in counterfeit pharmaceutical products*. Organisation for Economic Co-operation and Development. <https://doi.org/10.1787/a7c7e054-en>
- European Union Intellectual Property Office. (2023). *Storage and destruction of seized counterfeit goods in the EU*. Publications Office of the European Union. <https://doi.org/10.2814/835084>
- Hornycsek J. (2014). *A tudományos kutatás elmélete és módszertana: szakkönyv tudományos munkát végzők és doktori tanulmányokat folytatók számára*. Nemzeti Közzolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar.
- Kiss T. (2006). Szerzői jogi jogsértések büntetőjogi jogkövetkezményei. *Debreceni Jogi Műhely*, 3(4), 1–9. <https://ojs.lib.unideb.hu/DJM/article/view/6472>
- Organisation for Economic Co-operation and Development, & European Union Intellectual Property Office. (2021). *Global trade in fakes: A worrying threat*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/74c81154-en>
- Szabó A. & Csiki O. (2023). A Z generáció attitűdje a hamis termékek vásárlásával kapcsolatban. In Szabó A., Zsámbokiné Ficskovszky Á. & Csaba Z. (Szerk.), *Tudás- és értékmegosztás – mesterséges intelligencia – generációváltás?* (pp. 160–173). Magyar Rendészettudományi Társaság. <https://doi.org/10.37372/mrtvpt.2023.1.13>
- World Customs Organization. (2023). *Illicit trade report 2022*. <https://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2023/june/the-world-customs-organization-releases-the-illicit-trade-report-2022.aspx>
- World Customs Organization. (2024). *Illicit trade report 2023*. <https://www.wcoomd.org/en/media/newsroom/2024/june/wco-releases-illicit-trade-report-2023.aspx>

A cikkben található online hivatkozások

URL1: 3013/2016. útmutató a szellemi tulajdonjogok védelmében bevezetendő vámhatósági intézkedésekről. <https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/szabalyzok/utmutatok/e3013-2016>

- URL2: *Intellectual Property Rights (IPR): Transition to the mandatory use of electronic Applications for Action (eAFAs) coming to an end.* https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/intellectual-property-rights-ipr-transition-mandatory-use-electronic-applications-action-efas-2023-10-16_en?prefLang=hu
- URL3: *IP Enforcement Portal (IPEP) The EU platform to manage customs applications for action (AFA) and deal with IPR enforcement matters.* <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/ip-enforcement-portal-home-page>
- URL4: *Defend your rights.* https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/prohibitions-and-restrictions/counterfeit-piracy-and-other-ipr-violations/defend-your-rights_en?prefLang=hu
- URL5: *Virtual Training Centre (VTC) on Intellectual Property (IP), Intellectual Property Rights for Customs Officials, Module about Regulation (EU) No 608/2013 – Part 1&2.* <https://leed.cepol.europa.eu/course/view.php?id=3272>
- URL6: *EU Policy Cycle – EMPACT, EMPACT 2022+ Fighting crime together.* <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/empact>
- URL7: *A Bizottság intézkedéseket javasol a hamisítás elleni küzdelem és a szellemi tulajdonjogok hatékonyabb védelme érdekében.* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_24_1551
- URL8: *Uniós vámügyi reform: adat vezérelt jövőkép egy egyszerűbb, intelligensebb és biztonságosabb vámunióról.* https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_2643
- URL9: *Draft report - 14th customs expert group IPR enforcement section (CEG/IPR/14), 19 SEPTEMBER, 2023 Draft report short 14th CEG meeting - 19 Sept 2023 - Expert Group Register.* <https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/meetings/consult?-lang=en&meetingId=51257>
- URL10: *Az Unió Vámkódex felülvizsgálata.* https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Az-Unios-Vamkodex-felulvizgalata_hu
- URL11: *A véleményt beküldte: International Trademark Association (INTA).* https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Az-Unios-Vamkodex-felulvizgalata/F3442807_hu
- URL12: *CropLife Europe took part in a CEPOL Workshop on Combating Illegal and Counterfeit Pesticide Trade.* <https://croplifeeurope.eu/croplife-europe-took-part-in-a-cepol-workshop-on-combating-illegal-and-counterfeit-pesticide-trade/>
- URL13: *CEPOL-EUIPO webinar Fighting IP Crime in major sport events.* <https://www.euipo.europa.eu/es/news/observatory/cepol-euipo-webinar-fighting-ip-crime-in-major-sport-events>
- URL14: *25/2024/ONS: Intellectual property rights – Train the trainers.* <https://www.cepol.europa.eu/training-education/25-2024-ons-intellectual-property-rights-train-trainers>
- URL15: *A NAV nyomozó hatósága.* <https://nav.gov.hu/pfile/file?path=/kiadvanyok/a-nav-nyomozo-hatosaga/a-nav-nyomozo-hatosaga>
- URL16: *Augusztus 1-jén megszűnik a Hamisítás Elleni Nemzeti Testület.* <https://www.sztnh.gov.hu/hu/hirek/sztnh-hirek/hirek-esemenyek/augusztus-1-jen-megszunik-a-hamisitas-elleni-nemzeti-testulet>

URL17: *A Hamisítás Elleni Nemzeti Testület ajánlása jogalkalmazók, különösen a bűnüldöző és rendészeti szervek munkatársai részére a vagyoni hátrány meghatározására.* https://www.hamisitasellen.hu/wp-content/uploads/2017/11/HENT_VagyoniH%C3%A1tr%C3%A1ny_kisf%C3%BCzet_2017_11.pdf

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Bakai K. P., & Csiki O. T. (2025). A vámhatóságok mint elsődleges védelmi vonal a szellemi tulajdonjogok megsértése elleni fellépésben. *Belügyi Szemle*, 73(8), 1637–1660. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.i8.pp1637-1660>

Nyilatkozatok

A vizsgálat eredményeiből levont következtések – függetlenül azok nyilvánosan elérhető forrásától – a szerzők sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatal hivatalos álláspontját, véleményét.

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A publikáció a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Tudományos Tanácsa támogatásával készült.

Etikai nyilatkozat

Az adatokat kérésre rendelkezésre bocsátják.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Csiki Olivér Tamás, aki a csiki.oliver.tamas@gmail.com e-mail címen érhető el.